

ALBINA

Este de trei ori în septemana: Mercuri-a,
Vineri și Duminică, când o colă în-
trăga, oandă numai diumetate, adăca după
momentulu împregiurării.

Prețulu de prenumerațiune:

pentru Austria:	
pe anu întregu	8 fl. v. a.
diumetate de anu	4 " "
patariu	2 " "
pentru România și străinătate:	
pe anu întregu	16 fl. v. a.
diumetate de anu	8 " "
patariu	4 " "

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespun-
dinti a-i nostri, si d'adrepulu la Redactiune
Josefstadt, Langegasse Nr. 43, unde
sunt a se adresă si corespondintiele, ce pri-
vescu Redactiunea, administratiuneasa și
editur' a cate voră nefrancate, nu se vor primi,
era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuncii și alte comunicatiuni de in-
teresu privatu — se raspunde cate 7 cr. de
linie repetitile se facu cu pretu scadutu.
Prețulu timbrului cate 30 cr. pent. una data,
se antecipa.

Viena 21 august/3 sept. 1868.

Partia natiunala romana din comitatulu Aradului s'a constituitu in modu definitivu precum vom arata in nr. ven. cadi de asta data — dorere! — ni lipseste spatiulu. Se speramu dara cumca si memorandumu, ce asti partita are de cugetu se-lu gătăsca in caris'a de natiunaltate, va aparé curundu in publicitate formatu astfelu precum lu doreste fie care romanu.

O esperiinta am culesu din miscamintele aradanilor, si in credintia că fratele asculta cu placere si fora su-perare parerea fratelui seu, o vom spune acosta esperiinta, ce ni s'a indegetatu de mai multe parti, cu o mica premitere.

Unele popora au inteligintia multa, carea inse nu pôte ispravî nemica cu poporul seu pentru că acest'a, preste aceea că este neluminatu, n'are neci capacitate d'a precepe interesele sale ori catu i le-ar splică inteligintia, ori catu l'ar impinge nu-lu pôte scôte dintru in-diferentismulu seu. La noi este din contra, adăca vediuramu la Aradu că de cate ori se adună partia natiunala totde-un'a eră adunarea numerosă, dreptu dovăda că poporul nostru precepe si se misca rapede pentru interesulu seu, unde vede o ideia practica cum e acest'a. Dacă apoi aceste adunari numeroase au ispravitu atatu de putienu pana acum'a, este erasi o dovăda cumca de alta parte inteligintia noastră se misca mai anevoia de catu poporul, are mai multa greutate in pasire.

Nesmintitu cumca carturarii aradani si vor fi disu că grab'a strica treb'a. Asiè este, nimene li pôte impută că ar fi pe-catuitu contra acestei massime, ei tocma fara prè dogmatici in observarea ei. Inteligintia ce pasiesce in fruntea unui poporu ageru la spiretu, trebue se-si agerésca pasii, căci incetulu si pausarea causéza desgustu in masse, astfelu adunările devinu totu mai putienu numeros, pana ce in fine nu este cine se se adune.

Ne bucuramu cumca partia a ajunsu in fine a se constitui definitivu, si eredemu cumca acosta cercustantia ne indreptatesce a speră mai multa rapede catu scopulu partitiei. Era numele barbatilor luminati ce au intratu in asta partita, ne asecura că nu vor fi densii pentru cari strainii se ni póta impută că s'au facutu multa sfara dar rezultatu e putienu, séu cum dice unu proverbiu italianu: multu fumulu cosiu, dar putiena friptura in tinda.

Dacă este se combatemu si se protestamu contra nesuportabilei egemonii austro-unguresci, apoi acum este pentru noștr'a ocaziunea cea mai buna, căci protestarea, dacă are se fie petrundietoria, trebue se se intemple de odata si in Cisi si in Trans-Laitania. Cehii au datu semnalulu prin retragerea loru din diet'a Boemiei, esemplulu fu urmatu de deputatii cehi din diet'a Moraviei, asidere ni e cunoscuta dejă pusetiunea ce au luat'o diet'a galitiana. Astfelu in Cislaiania, dietele cele mai de frunte nu sunt de acord cu nemtii intru a sustiené dualismulu creatu numai de două natiuni. Străinatatea face o intimpinare favorabilă tuturor nisuintiloru drepte, desclinitu se pronunță fôia prusésca „Kreuzzeitung“ carea inse totodata constată cumca natiunile nemagiare din Trans-laitania: romanii, slovacii, serbii, nemtii etc. sunt mai suferitóre fatia cu egemonia ungrésca. Trista constatare, dar a-deverata!

Sabiu, 30 august, 1868.

Caus'a congresului natiunali besericescu e pusa in miscare. „Telegrafulu romanu“ de astadi publica cum este impartita archidiecea in cercuri electorale. Sunt 10 cercuri de alegere pentru deputatii din cleru éra 20 de cercuri de alegere pentru deputatii mireni astfelu se implinesce sum'a de 30 de deputatii (10 preoti si 20 mireni) ce se vinu archidiecesei. Totu in acestu modu, cele lalte două episcopii vor trimite cate 30 de deputati. Sum'a totale a deputatiloru in congresu are se fie 90' intre cari 60 mireni si 30 preoti. Pentru conducerea alegeriloru trimite consistoriulu in fie-care cercu catu unu comisariu, caruia in fati'a locului alegatorii i mai dau doi barbati de incredere. Pentru alesi se sustiene vers'a de 30 de ani. Am doré ca si cele lalte diecese se dea in publicitate procedur'a loru.

Pentru pronunțiamentulu de la Blasiu decurgu investigatiunile la Muresiu-Osiorheiu de la 17 iuliu pana acum'a inca nu s'au finitu. Citati au mai fostu I. Balint, V. Crisanu, V. Ratiu, P. Solomonu, A. Neagoe, G. Popa, Farago a două éra, A. Micu, A. Boeriu, M. Solomonu.

In gimnasiulu de statu de aici in anulu venitoriu scolasticu limb'a instructiunii va fi cea ungrésca (?).

Vadulu lui Huru in 29 aug. 1868.

Intr'o corespundintia din Solca in nr. 85 se constată cumca alumnii seminariali de astadi se insora cu germanee si polóne. Ast'a nu e de mirare de vom consideră că in anii din urma alumnii seminariali nu s'au potutu petrunde de ideii si sentieminte natiunale, căci conducerea si esemplele, ce le aveau de la superiorii loru, au fostu mai multu de catu neromane. Parintelu Comorosianu a nume, desí de origine romanu, devenindu, Dumnediu scie cum, moscovitu, propagá muscalismu prin vorba si fapta atatu ca spiretuelu catu si apoi ca rectoru seminariale. Veri ce ideia séu fapta romana, deca stă se o intreprinda alumnii seminariali, o inadusi; despretiuiă chiar a vorbi in limb'a romana, preferindu in comunicatiunile sale cu densii limb'a rusésca séu cea germană. Conclucră cu zelu de se adunara feliu de feliu de obiepte romanesci, si le botezà de rusesci pentru espusetiunea slava din Mosc'a si implu bibliotec'a seminariala cu carti si diuarie aduse ca daruri din Rusia pe cale secréta. Mai neromana inse a fostu si este portarea Escelintiei Sale p. episcopu Hacmanu. Sentiemintele Prè Santiei Sale sunt atatu de neamice pentru romanii, in catu lu vedi ce lucru are cu dintii indata ce dà cu ochii de vr'unu romanu, fia elu preotu ori mirénu, de rangu mai naltu séu de stare mai mica. Cu deosebire sunt inse alumnii seminariali cei ce au sôrtea de a fi tratati de catra Prè Santia Sa in modulu celu mai neplacutu. Intre placerile Esc. Sale este si aceea de a-si bate jocu de limb'a romana, mai alesu candu se duce de presiede esamenelor publice la institutulu teologicu. Atuncia are profesoriulu si auditoriulu totu aceea-si trecere naintea Prè Santiei sale, ba ce dicu, adese-ori profesoriulu din punctu de vedere natiunale e mai amaru lovit si scarmentatu de catu auditoriulu. Asiá si-vede profesoriulu in-mormentandu-i-se autoritatea sa nainte de ce s'ar fi formatu deplinu. Intr'aceea inriurintia stricaciósa a Escelintiei Sale nu se simte numai in atingerile sale cu alumnii seminariali, cari sunt acum cuprinsi de desgustu si lipsiti de veri-ce aspiratiune mai nalta, ci acestia sunt astadi astfelu că sciintia nu-i preocupa de catu fôrte putinu, că trebuintiele si interesele natiunale si besericesci nu le sentiescu si că literatur'a romana nu cunósce spriginulu loru. Cu atata mai viu interesu pórtă ei in secululu fmeescu. Conversatiunile loru in órele de recreatiune se referescu numai la dame,

cari le clasifica in privintia frumsetiei si portarii trupului, in privintia calitatii de conversatorie si jocatorie etc. si la petreceri, in alu caror'a decursu se folosescu cu predileptiune de limb'a germana, cantandu si conversandu.

Deci fiindu petrunsi alumnii seminariali de astfelu de spiretu, cine se mai pôte miră, că si-ieu in casatorii germanee si polóne?

Aradu, in august 1868.

Sunt unii omeni, mai vertosu scribleri provinciali de „cei seraci cu duhulu“ in ai caror'a articli indaru cõra cetitoriuobiectivitate, indaru cuviintia, cu atata mai pucinu cunoscentia lucruriloru si adevéru.

Acesti omeni ce se atraga mai tare atentiunea publiculu cetitoriu, de rondu si-incepu articlii loru din punctu de vedere natiunali, din interesare catra biserică si scõla; desí intru adevéru natiunaltatea li este numai pe limba, éra de biserică atata li pasa catu lui Erostratu de a Dianei.

Astfelu privescu pe corespundintele din Nr. 106 alu „Feder.“ care sub masc'a anonimatii aduce la cunoscentia publica „câteva sciri provinciali“ cari, dacă ar fi basate pe adevéru, concedu că numai intristare si durere ar poté produce in inim'a ori carui romanu adevératu.

Inse multiamita proniei ceresci, că lucrulu nu stă asiè precum l'a descrisu. Ce a scrisu e numai rugina, éra scrietoriulu anonimu (y), e unu calumniatoru malitiosu, din ale caruia vorbe cunóschemu prè bine pe omulu nostru, si scimu prè bine că e unulu dintre „peccatosii cari au incordatu areulu, au gatitu sageti in tulba, ca se sagete pre cei drepti la inima;“ unulu, care, ca copilulu celu nepacicu scuihindu pe poleitele pretiósse din casa, si-impituesce cumca cu catu scuipe mai sus, cu atata si densulu e mai mare, — dupa ce-incerca a-si bate jocu de politic'a nalta a dlui Ba., dupa politic'a sa cea de josu (triviala) scuipe si mai sus, acatiandu-se de iubita persóna a dlui Episcopu aradanu, cu nisce cuvinte si frase, din cari trebue se presupunemu in corespundinte o bóla de creri rara si o simplicitate nemarginita, in catu nu me miru că asemene articulandri a dese ori trebue se umble de la o Redactiune la alt'a in „vandra“ pana ce, dupa multa truda si numai pe langa óre ce recomandare au nenorocirea a vedé lumin'a.

Din care cauza, fora a me mai ocupá de persóna dlui corespundinte, si ignorandu tóte epitetele si frasele neghióbe ale Dsale, pe langa aceea observare că si eu sunt romanu de relegea greco-orientala, si nu patimescu de bóla confesionalismulu, — trecu la obiectulu articlului, in care anume se plange corespundintele anonimu:

„Că suntemu in alu 4. anu de candu „aruncati de sub unu jugu, gememu sub altulu apasati chiar de acei capi ai bisericeii noastre, pe cari ii sustienemu noi cu sudórea noastră; natiunea s'a insielatu crescendu astfelu de omeni, cari nu lucra spre inaintarea si „pastorirea turmei sale, căci de la despartirea noastră de serbi traescu in nelucrare.“

Insumi ca luménu, parte că numai in catva din diurnale am cunoscutu activitatea capiloru nostri bisericesci de la despartirea noastră de serbi pana acum'a, parte pentru că n'am cunoscutu fonte sciriloru dlui anonimu, — am tacutu si am acceptatu ca se i se respunda din altu locu mai competente; dar avendu si eu norocirea de a participá la conferintia conchiamata de Ittea sa d. Episcopu diecesanu, care sub presiedintia aeluiasi se tiend in 19 augustu nou a. c. in sal'a consistoriala de aici, avui ocaziune binevenita cu mai multi barbati inteliginti preoti si civili a ne informá din capulu locului că lucrulu stă cu totul altcum, si nu precum l'a descrisu d. corespundinte. —

Ittea sa D. Episcopu, ca presiedinte alu

conferintiei a datu anume cetire tuturoru ac-teloru privitóre la pasii archiereiloru pentru organizarea bisericeii, din care cu bucuria ne-am convinsu deplinu că Prè Santiele Loru au lucratu in catu li-a fostu cu potintia: si sum de aceea convingere, că dacă eră de fatia si d. corespundinte marcatu, ca romanu si omu de omonia, in asta privintia singuru si-ar fi re-vocatu barfelele ce le-a scrisu.

DSa nu se vede a sci ce agende cadu in suer'a competentiei unui Episcopu, ce in a sinódeloru episcopesci, ce in suer'a congresului natiunali, si ce in a legislatiunii din tiéra, nu se vede a se fi ocupatu de cetirea foiloru, séu celu pucinu a insciintiariloru ce se reducu la starea si afacerile nóstre bisericesci de patru ani in cocia.

Eu celu putienu nu potu alta deduce din plév'a cea multa a mentiunatului articlu, care intre altele se plange cu amaru contra prè santiei sale că „liturg'a (miss'a) e lunga, că pomenile, mataniele nu incéta;“ se plange in contra „azbucheloru“, etc. DSa trebuiá se scie că liturg'a e facuta de santulu Ioanu Gura-de-auru si de marele Vasiliu, dar nu de episcopii nostri de acum'a, totu asiè trebuiá se scie că nu episcopulu este in stare si competinte a schimbá liturg'a, a sterge mataniele si azbuche! Dupa logic'a dlui anonimu, episcopulu e de vina si pentru că a fostu seceta in anulu 1863, pentru că estimpu pe unele locuri grãulu a secatu, ma pentru că pe unele locuri l'a batutu grandinea, si că nu plóia totde-un'a la timpulu doritu etc.!

Se scie dara dsa cumca Archiereii nostri natiunali, delocu dupa despartirea nóstra de catra serbi, nu au intrelasatu, intru intielesulu asiédiaminteloru bisericesci, a tiend sinodu, in care consultandu-se despre modalitatea dupa care au se se constitue pe viitoriu atatu Metropoli'a catu si Episcopatele nóstre — resaritene din Ungari'a si Transilvani'a, — inca in anulu 1865 si-au facutu Representatiunea sinodala catra Maiestatea Sa pentru resolvirea unui congresu natiunali bisericescu in care prè santiele loru si-au datu parerile intrunite: cumca de órace autonomi'a bisericeii nóstre gr. res. e basata pe principiile democratice, prè santiele loru unilateralmente fora intrevenirea reprezentatiunii bisericesci, stata-tóre din deputatii preotiesci si mirenesci, nu potu luá la pertractare modalitatea constituierei Metropoliei si a Episcopateloru, precum neci a stabilirii normeloru pentru afacerile bisericeii, ale scõlei si ale fonduriloru pe viitoriu.

Representatiunea acest'a precum scimu toti — afora de d. Anonimu — fu resolvita numai de curundu in anulu curinte prin articlulu de lege IX. publicatu in cas'a magnatiloru in 30 iuniu a. c. in care afora de aceea, că Ministeriulu s'a impoteritu cu medlocirea conchiamarii congresului natiunali romanu gr. presaríténu, pe temeulu reprezentatiunii atinse, s'au desemnatu calea si forurile juridice in privintia pretensiuniloru escate din despartirea ambeloru Metropoli'i, pe catu ele nu se vor poté impacá prin invoiéla recipróca, atatu acelor'a ce atingu metropoli'a intréga catu si a celor'a ce atingu diecesele episcopesci, séu comunele bisericesci séu si pre unii individi singuratici.

Fie securu d. anonimu că Ittea Sa Episcopulu Aradanu cu tóta cunoscut'a sa buna-vointia parintésca, cu poterea ce o are in arm'a crucei, n'a potutu si nu pôte complaná tóte neintielegerile escate din despartire cum e de esemplu a Temisoreniloru.

Pe temeulu acestui articlu de lege prè santiele loru dd. Archierei, precum fuseramu convinsi din capulu locului, si mai tardu si din diurnale, au si cerutu terminu pentru ténerea congresului natiunali, si intr'acestea precum in Sibiu asiá si in Aradu conferintia conchiamata de d. Episcopu aradanu, a dispusu in privintia alegerii deputatiloru, foră ca prè santia sa ca presiedinte, carele precum

